

Mál nr. 254/2024

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.

Nafn vátryggingartaka ábyrgðartryggingar (X)

Skaðabótaábyrgð.

Gögn.

1. Málskot dags. 2. júlí 2024 ásamt fylgiskjöllum.
2. Bréf V dags. 5. september 2024 ásamt fylgiskjali.
3. Viðbótarathugasemdir M dags. 16. september 2024 ásamt fylgiskjöllum.

Málsatvik.

Í fyrirliggjandi tilkynningu til Sjúkratrygginga Íslands, dags. 26. apríl 2023, sem er undirrituð af vinnuveitanda M, Y, segir að hinn 20. janúar 2023 hafi M orðið fyrir líkamstjóni. Atvik hafi verið þau að M hafi verið staddur á Neskaupsstað á vegum Y og hafi verið að dæla olíu á vinnubifreið. Hann hafi verið við verslun á staðnum þegar húfan hans fauk af honum en mikið rok hafi verið á vettvangi. Hafi hann farið á eftir húfunni og gengið fram hjá nýbyggingu þar sem byggingarframkvæmdir á vegum X stóðu yfir. Hafi smiðir þar verið að taka niður vinnupall, en einn þeirra misst pall úr höndunum með þeim afleiðingum að hann féll niður um sex metra og á höfuð M. Hafi M rotast við höggið og verið fluttur á sjúkrahús. Í málskoti kemur fram að M hafi krafist bóta úr ábyrgðartryggingu X vegna tjóns síns. V hafi hafnað bótaskyldu með bréfi dags. 3. júlí 2023 með vísan til þess að slys M yrði ekki rakið til saknæmrar háttsemi X eða atvika sem X beri ábyrgð á heldur til óhappatilviljunar. M telur hins vegar að gáleysi hafi vissulega verið fyrir hendi. Vinnupallurinn og meðhöndlun hans hafi verið á ábyrgð X og ákvörðun um að taka þá niður hafi verið tekin af X og á þess ábyrgð. Engar öryggisráðstafanir hafi verið gerðar við þann starfa, t.a.m. með því að vara gangandi vegfarendum við niðurrifi pallsins. Hefði X þá átt að vera ljós sú slyshætta sem fólst í því að taka pallinn niður í því veðri sem var á slysdegi. Til stuðnings kröfu M er þá vísað til nánar tilgreindra ákvæða laga um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum nr. 46/1980 og reglna settra með stoð í þeim, þ.á.m. 7. gr. reglugerðar nr. 729/2018 um röraverkþalla en þar segi að niðurtaka röraverkþalla skuli fara fram á tryggilegan hátt.

Í bréfi V koma fram athugasemdir við málavaxtalýsingu í málskoti. Þannig hafi vinnupallurinn ekki verið nema tveir metrar á hæð og hann hafi ekki fokið heldur slengst til þegar M var upp við hann í þeim tilgangi að ná í húfuna sína. Lýsing M á atvikum hafi þá ekki verið borin undir X og sé um einhliða frásögn M að ræða. Sönnunarbyrði þess að slys hans verði rekið til atriða sem X beri skaðabótaábyrgð vegna hvíli á M og þá sönnun hafi hann að mati félagsins ekki axlað. Því er þá mótmælt að þörf hafi verið á að vara gangandi vegfarendur sérstaklega við pallinum. Slysið hafi atvikast um hábjartan dag og pallurinn sést greinilega og ljóst hafi verið að starfsmenn X voru að taka hann niður. Hafi M því borið að sýna eðlilega aðgæslu við pallinn. Hafi M þá ekki bent á neinar hlutlægar eða huglægar hátternisreglur sem X eigi að hafa brotið enda hafi starfsmenn X einmitt verið að taka pallinn niður í þeim tilgangi að tryggja öryggi þar sem farið var að hvesa. Hvað varði frásögn M um það að pallurinn hafi verið hinum megin við húsið og ekki sést frá gangstéttinni hafi hún fyrst komið fram einu og hálfu ári eftir slysið og verði að skoða hana í því ljósi.

Með viðbótarathugasemdum M fylgdi yfirlýsing vitnisins Z, samstarfsmanns M, dags. 9. september 2024. Þar er atvikum lýst svo að Z hafi verið að dæla olíu á bifreiðina en M hafi farið í matvöruverslun rétt hjá. Þegar M var á leið aftur að bílnum hafi komið vindhviða og feykt húfunni af höfði hans. Hafi M farið á eftir húfunni og Z misst sjónar á honum. Framkvæmdir hafi staðið við hús sem M þurfti að ganga fram hjá en þar hafi staðið yfir niðurrif vinnupalls. Hafi starfsmenn X misst pall sem þeir héldu á milli sín og hafi hann tekist á loft og hafnað á höfði M. Af þessu telur M að sjá megi að lýsing V á atvikum sé kolröng. Er þá jafnframt vísað til fyrirliggjandi yfirlýsingar M sjálfs, dags. 24. júní 2024, þar sem m.a. kemur fram að pallurinn hafi verið á vesturhlið hússins, en ekki við gangstétt framan við húsið, og ekkert hafi bent til þess fyrr en komið var að húshorninu að pallurinn væri þar. Er þá áréttað að pallurinn hafi ekki slengst í M heldur hafi hann tekist á loft og komið

fljúgandi á höfuð M. Þá sé varla hægt að tala um „hábjartan“ dag í janúar auk þess sem það hafi verið hvasst og þungbúið. Samandregið séu atvik þau að M hafi farið fótgangandi eftir gangstétt meðfram húsallengju og handan við horn hennar hafi verið unnið að niðurrifi vinnupalls. Engar vísbendingar hafi verið um að um vinnusvæði væri að ræða. Eru þá ítrekaðar röksemdir um að starfsmenn X hafi umrætt sinn sýnt af sér gáleysi. Er því jafnframt alfarið hafnað að M hafi sýnt af sér gáleysi enda hafi hann verið staddur á gangstétt þegar hann fékk vinnupall í höfuðið.

Álit.

Sönnunarbyrði þess að tjón hans verði rakið til athafna eða athafnaleyfis X, starfsfólks þess eða annarra atvika eða aðstæðna sem X beri ábyrgð á hvílir samkvæmt almennum sönnunarreglum skaðabótaréttar á M og er slík sönnun forsenda þess að bótaskylda úr ábyrgðartryggingu X sé fyrir hendi.

Samtímagögn um umrætt atvik eru fremur takmörkuð og atvikalýsing M sjálfs er dags. 24. júní 2024, og yfirlýsing vitnisins Y er dags. 9. september 2024. Það virðist þó ekki ágreiningur um það annars vegar að hvasst hafi verið á vettvangi þennan dag og hins vegar að vindhviða hafi orðið til þess að starfsmaður X missti stjórn á palli sem hann var að handleika, en í upphaflegu höfnunarbréfi V segir um það atriði: „...hafi snörp vindhviða slengt pallinum úr höndum starfsmanns X með þeim afleiðingum að hann lenti því miður á M.“ Er því ágreiningslaust að pallurinn lenti á M og skiptir ekki máli í því samhengi hvort hann „slengdist“ eða „flaug“. Liggur þá fyrir að M varð fyrir líkamstjóni vegna þessa.

Þá virðist óumdeilt að M hafi verið upp við vinnupallinn og kemur það m.a. ítrekað fram í málflutningi V. Þá virðist jafnframt óumdeilt að engar merkingar eða viðvaranir hafi verið við vinnusvæðið. Í því samhengi er rétt að vísa til reglugerðar nr. 729/2018 um röraverkpalla en röraverkpallur er skilgreindur sem „vinnupallur, ýmist á hjólum eða ekki á hjólum, sem notaður er af einum eða fleiri starfsmönnum við vinnu í hæð, svo sem til að geyma efni og verkfæri sem notuð eru við vinnuna. Vinnupallurinn er settur saman með rörum sem fest eru saman með sérstökum tengjum eða eftir sérstöku samsetningarkerfi.“

Liggur ekki annað fyrir en að umræddur vinnupallur falli undir framangreinda skilgreiningu. Í 3. mgr. 17. gr. reglugerðarinnar segir þá eftirfarandi: „Þegar unnið er við uppsetningu og niðurtöku röraverkpalls skal merkja það svæði þar sem vinnan fer fram með almennum viðvörunarmerkjum í samræmi við ákvæði reglna um öryggis- og heilbrigðismerkingar á vinnustöðum, þar með talið að koma fyrir viðeigandi tálum, svo sem grindverki, til að hefta tímabundið aðgang fólks að vinnusvæðinu.“

Verður því að telja að á starfsmönnum X hafi hvílt skýr skylda til að koma fyrir hindrun af einhverju tagi til að hindra aðgang fólks að svæðinu meðan unnið var að því að taka pallinn niður. Verður að telja að hefðu slíkir tálmar verið fyrir hendi hefði M ekki verið svo nálægt pallinum sem raunin var. Verður því að telja bein orsakatengsl milli framangreindrar vanrækslu á því að gagna tryggilega frá vinnusvæðinu og líkamstjóns M. Er það því mat nefndarinnar að bótaskylda sé fyrir hendi.

Niðurstaða.

M á rétt til bóta úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 22. október 2024.
rafræn undirskrift

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir